Rok IV. Środa 27 Marca 1918 r. Nr. 70.

GAZETA POLSKA

wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświątecznych o godzinie 8-ej rano.—Cena numeru 20 halerzy—15 fenigów.

Prenumerata:
W Dąbrowie miesięcznie 4 K. 50 hal; kwartalnie 13 K. 50 hal.; z przesyłką pocztową mies. 5 K. 10 hal.; kwartalnie 15 K. 30 hal. W okupacyi niemieckiej miesięcznie 3 Mk 50 fen.; kwartalnie 10 Mk 50 fen. Za dostawę do domu dopłaca się miesięcznie 60 hal.

Redakcya i Administracya w Dąbrowie
ul. Króla Sobieskiego 15; otwarte od 8 rano do 7 wieczorem.
FILIA w Będzinie: Biuro dzienników Małachowskiego.

CENY OGŁOSZEŃ: Na 1-szej stronie za wiersz petitowy 3 Kor.—Na stronie III-ej za wiersz 1 K. 50 hal. Nadesłane za wiersz 2 kor. — Ogłoszenia zwyczajne na IV-ej stronie za wiersz półszpaltowy 60 hal. — Drobne ogłoszenia po 10 hal. za wyraz. Najmniej 1 Kor.
Wyrazy tłustym drukiem podwójnie.

Niemiecka artylerya ostrzeliwa Paryż!

Przełamanie frontu angielskiego. — Zdobycie Bapaume, Ham, Chauny. — Przekroczenie Somme. — Zwyż 45.000 jeńców i 600 dział zdobytych.

Maksymalizm

W ostatnim numerze „Wiadomości polskich“ występuje publicysta warszawski, podpisany Verax, przeciw t. zw. maksymalizmowi w polityce polskiej. Dla celów informacyjnych a tem samem bez komentarzy podajemy poniżej ważniejsze ustępy wywodów autora.

„Dziś już chyba nikt nie wątpi — pisze Verax — że płacimy za 28 maja i za Gdańsk, którego nikt nam dać nie chciał — ziemią chełmską, która już faktycznie odzyskana i uroczyście nam przyznana została. Może podziałem Galicyi, która w żadnym razie przepaść nie miała, przyjdzie zapłacić za Białoruś i Wilno, po które sięgaliśmy jedynie tylko w naszych dyalogach politycznych, nigdy nie mając na poparcie tego żądania ani zobowiązań i przyrzeczeń zewnętrznych czynników, ani faktów dokonanych, na których oprzeć by się można, ani sił własnych w grę wprowadzonych, ani gotowości do ofiar, kosztem których możnaby ten nabytek osiągnąć. Rzucaliśmy nasze postulaty w przestrzeń, jak gdybyśmy mieli pewność, że istnieje nad nami jakaś opiekuńcza a wszechwładna potęga, która nad tem tylko się biedzi, aby naród polski uszczęśliwić. Jedni drugich piętnowali za to, że żądali zbyt mało, wcale nie pytając o sposoby urzeczywistnienia tych żądań. Jaką drogą kopić połączenie Galicyi z Królestwem? Jak się uchronić przed okrojeniem tego obszaru? Co czynić, by uzyskać rozszerzenie granic na wschód, lub ol ronić polski stan posiadania na Litwie i Rusi — o to partytyczna opinia polska nie pytała“.

„Dla nas wszystko, co Polski dotyczy jest zawsze jeszcze i ciągle przedmiotem dyskusyi, jest wyobrażeniem, nie żywą rzeczywistością. Wtedy, gdy najpilniejszą była sprawa zawiązek polskiej siły orężnej rozwinąć, powiększyć, wzmocnić myśmy spierali się o to, w jakich warunkach armia polska może być uznana za polską, a co ją tego charakteru pozbawia. Formułowaliśmy rezolucye w sprawie wojskowej, a zatracaliśmy wojsko samo. Ono cierpiało za wszystkie nasze winy, znosiło cały ciężar naszego bezwładu, wzięło na swoje zdrowe ciało wszystkie choroby, jakie duszę narodu trawiły, stało się ofiarą klęsk, których nie dano mu zażegnać i odwrócić.“

„Nastał dla Polaków dzień pokuty, popielec polski, kiedy winnibyśmy wszyscy głową, posypaną popiołem, przylgnąć do ziemi i kornie ją przepraszać, tę ziemię, krwią przesiąkniętą, że mogąc — nie oswobodziliśmy jej z więzów, bo łatwiej nam było o wolność się kłócić niż o nią walczyć. Może jednak to ostatnie uderzenie gromu obudzi ospałych i otrzeźwi odurzonych. Może obok skruchy przyjdzie zadośćuczynienie i poprawa...? W ostatnich dniach odbywał się w Warszawie zjazd organizacyjny Związku budowy panstwa polskiego. Jakież tedy założono fundamenty pod państwo polskie? Uchwalono szereg rezolucyi. Wypowiedziano tam czego chcemy, i czego nam potrzeba; nie mówiono ani słowem o tem, co zrobimy, aby osiągnąć, czego chcemy. Widocznie jakieś inne czynniki mają się tem zająć“.

Komunikat austryacki.

WIEDEN 25 marca. Urzędowo donoszą:

Na zachodzie wszelkie przeciwataki nie mogą powstrzymać pochodu naprzód naszych zwycięskich sprzymierzeńców.

Z reszty frontów nic nowego.

Szef sztabu generalnego

Komunikat niemiecki.

BERLIN, 25 marca. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE ZACHODNIM.

Następca tronu bawarskiego ks. Ruprecht wraz z armiami generałów v. Below (Otona) i v. Marwitza w gwałtownych walkach koło Bapaume pobił ponownie nieprzyjaciela. Podczas gdy korpusy generałów v. Borne, v. Lindequista i Kühnego po zaciętych walkach przełamały silne stanowisko nieprzyjaciela na północny wschód od Bapaume, wojska generałów Gunera i Staaba od strony wschodniej odrzuciły nieprzyjaciela przez Ypres i Sailly. W gwałtownych walkach złamano twardy opór nieprzyjacielski podsycany świeżemi siłami.

Dywizye nowosprowadzone i wiele wozów pancernych rzuciło się wzdłuż gościńców prowadzących z Bapaume do Cambrai i Peronne przeciw naszym wojskom prącym naprzód. Nie zdołały one sprowadzić rozstrzygnięcia na korzyść nieprzyjaciela. Wieczorem odpłynęły pobite w kierunku zachodnim. W czasie nocnej walki dostało się Bapaume w ręce zwycięzców.

Gorące wylki wywiązały się o Combles i wzgórza wznoszące się na zachód od tej miejscowości. Nieprzyjaciela odrzucono. Ataki angielskiej konnicy załamały się. Stoimy na północ od Somme w pośrodku pól bitew na których rozegrała się bitwa nad Sommą. (R. 1914. Przyp. Red.).

Następca tronu niemieckiego wraz z armią gen. v. Hutiera wymusił poniżej Ham przeprawę przez Sommę. Jego zwycięskie wojska w zaciętych walkach wstąpiły na wzgórza na zachód od Somme.

Gwałtowny kontratak angielskiej piechoty i konnicy załamał się krwawo. Wieczorem zdobyliśmy szturmem miasto Nesle.

Między Sommą a Oise wojska, które ruszyły naprzód przez kanał Crozat jeszcze późnym wieczorem dnia 23 b. m. zdobyły szturmem wybudowane silnie i zacięcie bronione stanowiska na zachodnim brzegu kanału. W gorącem zmaganiu się odrzucono Anglików, Francuzów i Amerykanów przez bezdrożne obszary lesiste poza Meuville i Villquier-Aumont.

Wczoraj atakowaliśmy dalej. Krwawo odparło francuskie dywizye konnicy i piechoty rzucone do przeciwataku.

Generałowie v. Conta i v. Gayl ścigając niestrudzenie ruszyli za ustępującym nieprzyjacielem. Wieczorem zdobyto Guyscard i Chauny. **Ostrzeliwano z dalekonośnych dział twierdzę Paryż.**

Krwawe straty nieprzyjaciela są nadzwyczajnie ciężkie. Olbrzymiej zdobyczy jaka od dnia 21 marca pozostała w naszych rękach dotychczas jeszcze nie przejrzano. Stwierdzono więcej niż **45.000 jeńców** i daleko więcej niż **600 armat**, tysiące karabinów maszynowych, zapasy amunicyi i sprzętów, wielkie zapasy żywności i odzieży.

Na froncie flandryjskim, na zachód od Reims przed Verdun i w Lotaryngii toczyły się dalej walki artyleryi.

Z innych widowni wojny niema nic do zgłoszenia.

Ludendorff.

Ewakuacya Verdun.

BERNO SZWAJC. (TBK) Dzienniki francuskie donoszą, że artylerya nieprzyjacielska burzy obecnie pociskami cały front francuski.

Władze wojskowe wydały rozkaz, aby o ile to jeszcze jest możliwem, usunąć ludność cywilną z Verdun. Artylerya nieprzyjacielska działa tak silnie, że pierwsze linie pokryte są tumanami czarno-żółtego kurzu co w najwyższym stopniu utrudnia przeciwzarządzenia.

Zajęcie 38 okrętów holenderskich w Ameryce.

NOWY JORK. Reuter donosi: Rezerwa marynarki wojennej przejęła wczoraj wieczorem na rozkaz rządu w Waszyngtonie 38 okrętów holenderskich.

Holenderscy kapitanowie przygotowani na to od kilku dni nie protestowali.

Organizowanie gabinetu.

Kandydatury ministrów są już podobno ustalone z wyjątkiem przyszłego ministra sprawiedliwości, którego jeszcze nie upatrzono.

Jako członków przyszłego gabinetu wymieniają: pp. Steczkowskiego, Jana Steckiego, Stanisława Dzierzbickiego, Grohmana (z Łodzi) i ks. Janusza Radziwiłła, jako dyrektora departamentu politycznego.

Stanowisko wicedyrektora tego departamentu ma objąć urzędnik dyplomatyczny, najprawdopodobniej jeden z konsulów austryackich. Jako domniemanych kandydatów wymieniają pp.: Hallera, Okęckiego i Straszewskiego. Porozumiewań w tej sprawie jeszcze nie ukończono.

Stanowisko szefa jednego z departamentów ministeryum spraw wewnętrznych ma objąć p. Utjanowski, b. wiceprezydent namiestnictwa galicyjskiego.

W związku z misyą utworzenia gabinetu p. Steczkowski odbył kilkakrotne konferencye z Ligą Państwowości Polskiej, oraz z nowo założonym Związkiem Budowy Państwa Polskiego. Obie te grupy zgodziły się na przedstawiony przez p. Steczkowskiego program i obiecały mu poparcie w tworzeniu gabinetu.

Pokój na Bałkanie.

ZURYCH (tel pryw.) Pomimo urzędowych zaprzeczeń, potwierdza się wiadomość, że pewien wybitny dyplomata jednego z państw bałkańskich zapowiedział rychłe zawarcie ogólnego pokoju na Bałkanie.

„Agence Hellenique“ donosi w związku z tem, że nowy gabinet serbski gotów jest wszcząć rokowania na podstawie zachowania status quo ante bellum, przyczem Bułgaryi byłyby przyznane pewne koncesye tarytoryalne.

Nadzieje Rumunii.

WIEDEN. (tel. pryw.) Nowy rumuński minister spraw zagranicznych, Arion, w taki sposób scharakteryzował swe poglądy na oczekujące go zadania:

„Przychylam się do wszystkich propozycyi natury politycznej, gospodarczej i finansowej, jakie nam przedstawiły państwa centralne, ażeby umożliwić przeprowadzenie preliminaryów pokojowych.

„Przypuszczam, że uda się osiągnąć pokój honorowy, który Rumunia mogłaby przyjąć i któryby nie uszczuplał sił żywotnych kraju“.

Sytuacya w Rosyi.

SZTOKHOLM. (tel. pryw.). Z Petersburga donoszą, że sytuacya jest tam wciąż bardzo poważna.

Na ulicach miasta rozlepiono ogłoszenia, podpisane przez Trockiego, Zinowiewa i Łunaczarskiego, a wzywające ludność do zaniechania demonstracyj, które zawierają w sobie pierwiastek pogromów i rozruchów kontrrewolucyjnych.

W razie poważniejszych wykroczeń, będą one karane w sposób najsurowszy.

Wielka bitwa nad Sommą.

Pierwszą część bitwy we Francyi Niemcy wygrali.

BERLIN, 23 marca. (TBK). Urzędowo donoszą wieczorem:

Pierwsza część wielkiej bitwy we Francyi jest ukończona. Wygraliśmy bi wę koło Monchy, Cambrai, St. Quentin, la Fere. Znaczna część angielskiego wojska jest pobita. Walczymi mniej więcej na linii na północny wschód od Bapaume-Peronna Ham.

Komunikat austryacki.

WIEDEŃ 24 marca. Urzędowo donoszą:

Na zachodzie osiągnięty został wielki sukces.

Z pozostałych frontów nic nowego niema do doniesienia.

Szef sztabu generalnego.

Komunikat niemiecki.

BERLIN 24 marca. Urzędowo donoszą:

NA FRONCIE ZACHODNIM.

Bitwę pod Monchy — Cambrai — St. Quentin — La Fere wygraliśmy.

Trzecia i piąta armia angielska wraz z częściami rezerw francusko-amerykańskich **zostały pobite i odrzucone** z ciężkiemi stratami w kierunki na Baupaume-Bouchavesnes za Somme pomiędzy Perrone i Ham.

Armia gen. Otto v. Belowa zdobyła wyżynę Monchy i kontynuowała atak na południe od tej miejscowości przez Vancourt i na zachód przez Henin.

Na południowy wschód od Baupaume znajduje się ona w walce o trzecią linię stanowisk nieprzyjacielskich.

Silne kontrataki angielskie zostały odparte.

Armia gen. v Marwitza następowała pobitemu nieprzyjacielowi na pięty i ostro ścigając go dotarła w nocy z 22 na 23 marca **do trzeciej linii stanowisk nieprzyjacielskich** (Equancourt — Hurlu — Tampleux — La Fosse — Bornes).

Wczoraj zrana armia ta ponownie **zaatakowała wroga i pobiła go pomimo rozpaczliwej obrony** i ciągłych nieprzyjacielskich kontrataków.

Osiągnięte zostało połączenie z lewem skrzydłem atakującem armii generała v. Belowa.

Pomiędzy Manacourt i Peronne wojska generałów v. Kathena i v. Gontarda wywalczyły przejście przez odcinek Tortille i walczą obecnie na polach bitwy pod Somme o Bouchavesnes.

Peronne padł.

Inne dywizye posunęły się na południe od tej miejscowości aż do Somme.

Ostro nacierająca armia gen. v. Hutier **zdobyła szturmem trzecią linię stanowisk** nieprzyjacielskich już wieczorem dnia 22 marca, przełamała ją i **zmusiła nieprzyjaciela do odwrotu.**

Ścigając nieprzyjaciela bez wytchnienia korpusy generałów v. Luettwitza i v. Oettingera dotarły do Somme'y.

Po zaciekłych walkach zwycięskie wojska nasze zdobyły Ham.

Rezerwy angielskie, które rzuciły się na nich w rozpaczliwym kontrataku złożyły krwawą ofiarę.

Korpusy generałów v. Weberna i v. Conta oraz wojska gen. v. Gayl'a **przekroczyły po gorących walkach kanał Crozat.**

Odrzuciły one pod Chauny w kierunku południowo-zachodnim pułki francuskie, angielskie i amerykańskie, które pospiesznie przybyły dla kontrataku.

Na osiągnięcie tego olbrzymiego zwycięstwa złożyły się najlepsze usiłowania wojsk wszystkich plemion niemieckich. Duch zaczepny piechoty był wprost niedościgły. Piechota niemiecka dowiodła, co znaczy męstwo niemieckie. Lekka, ciężka i najcięższa artylerya, oraz oddziały minowe, prąc ciągle naprzód, poprzez pola lejowe, w znacznym stopniu przyczyniały się do coraz większego sukcesu naszej, niepowstrzymanie idącej naprzód, piechoty. Ciskacze ognia czyniły swoje. Pionierzy utrzymali się zarówno w walce jak i w pracy na swojej wysokości, lotnicy i balony przynosiły dowództwu cenne wskazówki. Nasze przywykłe do zwycięstwa lotnicze oddziały bojowe pozostały w ciężkich walkach napowietrznych zwycięzcami i atakowały uciekające kolumny nieprzyjacielskie. Oddziały samochodów ciężarowych oraz kolumny i treny pracowały bez wytchnienia. Węzły komunikacyjne na tyłach były conocnym celem działalności naszych eskadr, rzucających bomby.

Zdobycz dosięgła przeszło 30.000 w jeńcach i 600 armat.

W wielu miejscach pozostałego frontu zachodniego trwały walki artyleryjskie i wywiadowcze.

Z innych terenów walk nic nowego.

Ludendorff.

Klęska Anglików

poniesiona obecnie jest największą w ich historyi.

ZYSK 30 KM. TERENU.

BERLIN 24 marca. (TBK). Biuro Wolffa donosi: Na polu walki pomiędzy Scarpą a Oise poniosło wojsko angielskie w czasie od 21 do 23 b.m. największą klęskę w dziejach Wielkiej Brytanii. Pomimo, że uparty przeciwnik starał się utrzymać, został przez zwinięcie swych flank, następujące częściowo od tyłu, **zmuszony do odwrotu.**

Na krótko przed ofenzywą stało jedynie w przednich liniach pomiędzy Arras a LaFere okrągło **28 dywizyi angielskich**, nie licząc w to rezerw.

Niezliczone tysiące w zabitych, rannych i zaginionych, oraz **ponad 30.000 jeńców** straciła tu armia angielska **w przeciągu 72 godzin**. Nieprzejrzanym jest materyał wojenny, utracony przez pobite armie. **Angielskie formacye bojowe są rozbite** i pomieszane. **Szczególnie ciężkie straty** ponieśli podczas masowych, bardzo cięto prowadzonych przeciwataków przywołani z innych pól walki Francuzi i Amerykanie. **Pomoc amerykańska i francuska przyszła zapóźno.** Nasze własne straty są nieznaczne.

Niezliczoną ilość miejscowości i miast zajęły zwycięskie wojska. Do wieczora 23 marca **posunęła się nasza piechota o 30 km. naprzód.**

ODWRÓT ANGIELSKI.

BERLIN 24 marca. (TBK) Biuro Wolffa donosi: Rozstrzygnięcie w bitwie pod Monchy—Cambrai—St. Queutin — La Fere spowodowane zostało szybkiem zajęciem trzech pozycyi. Na południe od Pernes rzucili Anglicy 22 bm. na pozycye świeże, dopiero co z Amiens przybyłe siły.

Anglicy cofnęli się na całym froncie. Ich straże tylne broniły każdego grzbietu wzgórz, ale z każdej pozycyi wyrzucano je w krótkim czasie. Wyższość niemieckiego dowództwa oraz wojsk przejawiła się w pełnej mierze. W ogniu szrapnelowym i karabinów maszynowych pozostały **niezliczone bateryе**, inne zdobyto razem z zaprzęgiem. Takssamo nie miały powodzenia przeciwataki angielskich eskadr tankowych. Na południe od Peronne osiągnięto po południu brzeg Somme. Równocześnie dotarły inne oddziały do Peronne i na północ od tego miasta. Tu przedsięwzięli Anglicy **przeciwatak z miasta.** Ich kompanie rzuciły się do ucieczki, gdy Niemcy wyruszyli przeciw nim.

Peronne stoi w płomieniach. Wszędzie pozostała obfita zdobycz. Automobile ze sztabami uciekły z miasta na krótko przed wkroczeniem Niemców. Pomiędy cofającemi się kolumnami jechały tanki; nie ważące się przedsięwziąć nowy atak. Ich odwrotowi towarzyszą lotne oddziały. Angielscy lotnicy nie podjęli żadnej walki, i cofali się jak tylko ukazały się na horyzoncie niemieckie aparaty bojowe.

500 dywizyi.

HAGA. Fachowi krytycy wojskowi obliczają, że na całym froncie od morza Północnego do morza Adryatyckiego obie walczące strony wystawiły 500 dywizyi dla stoczenia największej bitwy w historyi wszechświatowej.

Ostrzeliwanie Paryża.

DALEKONOŚNE DZIAŁO.

PARYŻ, 24 marca. (TBK). Agencya Havasa. Urzędowo. Nieprzyjaciel **ostrzeliwał Paryż od godz. 8 rano**, co kwadrans, z działa dalekonośnego. 240-milimetrowe pociski padały na stolicę i na okolicę. Mniejwięcej 10 osób zostało zabitych a około 15 ranionych. Wdrożono środki dla zwalczania tego działa.

Z ODLEGŁOŚCI 120 km.

PARYŻ, 23 marca (TBK). Agencya Havasa. Urzędowo. Według ostatnich wiadomości strzelało dalekonośne działo osrrzeliwujące Paryż **z odległości 120 km.** Było ono ustawione mniejwięcej o 12 km. za frontem francuskim.

W NIEDZIELĘ.

PARYŻ, 24 marca godz. wpół do 11 rano (TBK). Agencya Havasa. Urzędowo. Ostrzeliwanie Paryża z działa dalekonośnego, strzelającego z odległości zwyż 100 km. na stolicę **rozpoczęło się znowu o godz. 7 rano.** Uderzenia pocisków następują w regularnych odstępach czasu podobnie jak wczoraj. Aż do tej pory jest zaledwie kilka ofiar.

ATAKI LOTNICZE.

PARYŻ, 23 marca (TBK). Agencya Havasa. Urzędowo. O godz. 8 min. 20 rano kilka nieprzyjacielskich samolotów zaatakowało stolicę. W wielu punktach rzucono bomby, które pociągnęły kilka ofiar.

Wieczorem o godz. 8 min. 40 kilka nieprzyjacielskich samolotów przeleciało nasze linie i obrzuciło bombami wiele miejscowości za naszym frontem. Nie dotarły one do Paryża.

PANIKA W PARYŻU.

BERNO SZWAJC. 24 marca (TBK). Wczorajsze wieczorne dzienniki paryskie zawierają już urzędowe doniesienia o ostrzeliwaniu Paryża przez dalekonośne działo. Szczegółów o wyrządzonych szkodach nie było wolno podać. Dzienniki pełne są białych plam. Gazety lyońskie donoszą, że podczas ostrzeliwania były wszystkie sklepy, kawiarnie i t. p. pozamykane. Rada miejska odbyła **posiedzenie w piwnicy ratusza.** Stolica przedstawiała podobny obraz **jak w dniach popłochu w sierpniu 1914 r.** Posiedzenie kongresu zwołanego na dziś do Sorbony celem rozważenia spraw kolejowej komunikacyi zostało odroczone. Dzienniki paryskie podają, że ostrzeliwanie spowodowało opóźnienie ich wyjścia. Prasa wzywa ludność, by zachowała zimną krew i zaufanie do władz.

Polacy w Rosyi.

PROTEST PRZECIW POLITYCE NARODOWEJ DEMOKRACYI.

SZTOKHOLM. (Telegram Polskiej Agencyi Prasowej). Polski Komitet Demokratyczny w Petersburgu wraz ze stronnictwem Radykalnem i Związkiem Patryotycznym w Petersburgu ogłosiły deklaracyę, w której w ostrych słowach potępiają politykę Narodowej Demokracyi w Rosyi i piętnują przyjmowanie subwencyi pieniężnych od koalicyi celem wichrzenia w społeczeństwie polskiem.

Deklaracya protestuje następnie **przeciwko atakom** ze strony narodowo-demokratycznej, skierowanym **pod adresem korpusu polskiego generała Dowbór-Muśnickiego.**

TLEEGRAM DO RADY REGENCYJNEJ

SZTOKHOLM. (Telegram Polskiej Agencyi Prasowej). Prezydyum Rady Bloku Stronnictw Państwowości Polskiej w Petersburgu wystosowało do Rady Regencyjnej drogą na Sztokholm następującą depeszę:

„Przedstawiciele partyi, popierających państwowość polską, zjednoczeni w Błoku Stronnictw Państwowości Polskiej w Petersburgu-wyrażają Wam, dostojni Mężowie słowa głębokiej wdzięczności i oddania za Waszą męzką, zgodną z wolą narodu postawę w obronie obrażonych uczuć narodowych, w obronie zagrożonych granic naszej Ojczyzny. Odcięci od Was kordonem wojennym, byliśmy, jesteśmy i będziemy duszą i sercem z Wami. `Dostojni Mężowie, dumni, że honor i dobro narodu leżą w rękach Waszych".

FAŁSZYWA POGŁOSKA o ARESZTOWANIU GEN. MUŚNICKIEGO

SZTOKHOLM. (tel. wł.). Petersburski „Dziennik Polski" z 13 lutego donosi, że wśród kolonii polskiej w Petersburgu rozeszła się wieść o aresztowaniu generała Dowbór-Muśnickiego. Po sprawdzeniu tej pogłoski okazało się, że na stacyi w Terjokach aresztowano generała Konstantego Dowbór-Muśnickiego, co nastąpiło przez omyłkę, gdyż wzięto go za Józefa Dowbór-Muśnickiego. Aresztowany przeżył bardzo ciężkie chwile. gdyż groził mu samosąd tłumu. Obecnie jest uwolniony.

ZJAZD RADOMSKI

W Radomiu odbył się zjazd lewego skrzydła P. P. S., który obradował przez 3 dni. Zjazd oświadczył się już nietylko przeciwko Radzie Stanu, ale nawet przeciw zwołaniu sejmu (konstytuanty) w dzisiejszych warunkach, o który to sejm prawica P.P.S. nieustannie się dopomina. Na zjeździe zapadła ostra rezolucya przeciw prawicy P.P.S. jako przeciwko stronnictwu burżuazyjnemu. Natomiast uchwalił Zjazd „ujęcie władzy przez proletaryat i „walkę z rodzimą reakcyą" przy „braterstwie broni z proletaryatem rosyjskim".

ROZWIĄZANIE KORPUSU POSIŁKOWEGO.

Lwowska „Gazeta Wieczorna" donosi z Warszawy:

Dzienniki zamieszczają komunikat reprezentanta rządu Austro-Węgier przy general-gubernatorstwie warszawskiem, oświadczający, że polski korpus posiłkowy został rozwiązany. Komunikat podaje szczegóły o zajściach, które poprzedziły i spowodowały rozwiązanie korpusu i donosi. że winni pociągnięci będą do odpowiedzialności.

Niemcy i Litwa.

(Wolne i niepodległe Państwo).

BERLIN, 23 marca. (Urzędowo). U kanclerza Rzeszy zjawiła się dziś deputacya litewskiej Rady krajowej w tym celu, aby w imieniu narodu litewskiego **otrzymać odrządu niemieckiego uznanie niepodległości** państwa litewskiego.

Kanclerz Rzeszy udzielił deputacyi litewskiej odpowiedzi następującej:

Po tem, gdy litewska Rada krajowa, jako uznane przedstawicielstwo narodu litewskiego, w dniu 11-ym grudnia 1917 r. ogłosiła wskrzeszenie Litwy, jako niepodległego państwa, związanego z państwem niemieckiem zapomocą wiecznego, trwałego związku przymierza i za pomocą konwencyi, przedewszystkiem w dziedzinie wojskowości, komunikacyi, spraw celnych i monetarnych i zwróciła się o opiekę i pomoc państwa niemieckiego dla wskrzeszenia państwa litewskiego, po tem gdy teraz oto dotych-

czasowe spójnie państwowe Litwy zostały rozwiązane, wobec tego Litwa, na podstawie wspomnianego oświadczenia litewskiej Rady krajowej z dnia 11-go grudnia 1917 r. niniejszem **zostaje uznaną w imieniu państwa niemieckiego za wolne i niepodległe państwo.**

Państwo niemieckie jest gotowe użyczyć państwu litewskiemu opieki i pomocy przy nowej jego organizacyi i wspólnie z przedstawicielami ludności Litwy podejmie niezbędne ku temu środki. W celu ustalenia stosunku przymierza z państwem niemieckiem, oraz konwencyi, przewidzianych i niezbędnych dla jego ukształtowania, nastąpią dalsze zarządzenia.

Cesarski rząd niemiecki wychodzi przytem z założenia, że mające być zawartemi konwencye, powinny mieć na względzie interesy państwa litewskiego i, że **Litwa będzie uczestniczyła w ciężarach wojennych Niemiec**, które służyły również uwolnieniu Litwy.

Urzędowy dokument o uznaniu państwa litewskiego będzie jeszcze doręczony litewskiej Radzie krajowej.

Książe Urach.

BERLIN. Jak dowiaduje się „Lokal-Anzeiger" w sprawie państwowego ustroju Litwy, z pośród osobistości, wchodzących w rachubę przy stawianiu kandydatury do przyszłego tronu litewskiego, największe szanse ma, jak się zdaje, ks. Urach. zmięszany odrzekł, że to samo usłyszał przed kilku dniami z ust cesarza Wilhelma.

Nowa republika.

PETERSBURG. (TBK). Agencya Havasa donosi: Sowjet z Synferopola zawiadomił Smolny Instytut, że Taurya wraz z Krymem ogłosiły się samodzielną republiką. Sowiet zawiadomił równocześnie o liście Rady komisarzy ludowych nowej republiki.

Demobilizacya frontu w Rosyi ukończona.

PETERSBURG. (TBK.) Agencya Havasa donosi: Demobilizacya frontu jest ukończona. Wczoraj rozpuszczono ostatnie związki wojskowe.

Liga narodów.

WASZYNGTON. Doniesienie Biura Reutera:

Senator Owen zaproponował senatowi utworzenie ligi narodów, któraby obejmowała **Stany Zjednoczone i kraje koalicyi.** Liga ma stworzyć ustawę zasad międzynarodowych. **Narody teutońskie i ich sprzymierzeńcy mają być utrzymani zdala od ligi;** chyba, że uznałyby i podpisały zasady ligi i ujawniły wyraźną chęć kierownaia się w swych postępkach prawem i sprawiedliwością.

Gdyby teutoni mieli się wzbraniać przystać na to, w takim razie liga ma doprowadzić **do gospodarczego odosobnienia Niemiec** przez co Niemcy mają być na lat 5 zmuszone do poddania się środkom następującym:

Wzbronienie ich okrętom handlowym zajeżdżania do portów koalicyi.

zakaz wwozu i wywozu wszelkich przedmiotów handlu i surowców do krajów koalicyi, lub z tych krajów;

zakaz wywozu przebitego w monecie złota, pieniędzy papierowych, wszelkich walorów i towarów;

przecięcie komunikacyi telegraficznej, telefonicznej i pocztowej pomiędzy Niemcami i innemi krajami;

wzbronienie poddanym niemieckim wstępu na ziemie krajów koalicyi.

Pozatem senator zaproponował, że **za każdy 1 miesiąc** dalszego uporczywego wzbraniania się Niemiec uznania zasad ligi narodów **ma być dodany jeden rok takiego bojkotu gospodarczego.**

Wojsko polskie na obczyźnie.

HAGA. Według wiadomości, jakie nadeszły do Hagi werbunek do wojska polskiego

we Francyi

trwa w dalszym ciągu, przyczem podobno zapewniają, że wojsko to nigdy na front nie pójdzie. Werbowani są zarówno Polacy z zaboru austryackiego i niemieckiego z wyjątkiem Ślązaków, jak Królewiacy.

W Ameryce,

jak wiadomo, rząd stanowy opierał się formalnie armii polskiej na terytoryum Stanów Zjednoczonych, tak że obóz ćwiczebny musiano założyć w Kanadzie. W obozie tym ma być obecnie około 6,000 ludzi. Jest to na razie cały rezultat wygórowanych marzeń i zabiegów p. Ignacego Paderewskiego i jego adherentów.

Czikagowski dziennik narodowy narzeka na dobrowolną zmianę nazwisk Polaków w wojsku amerykańskiem. Ta

dobrowolna amerykanizacya

jednak nie wystarcza, gdyż, jak donoszą pisma angielsko-amerykańskie — kierownik urzędu naturalizującego emigrantów zwracał uwagę proszącym o papiery obywatelom, by zmienili nazwiska polskie na brzmiące po amerykańsku. Sprawa ta narobiła wiele hałasu.

Zniesienie moratoryum

(Główne zasady dekretu Rady Regencyjnej o zniesieniu moratoryum w obrębie gen. gubernatorstwa lubelskiego).

1) Wierzytelności są podzielone na wekslowe i wszelkie inne.

1) Wierzytelności wekslowe podlegają spłacie ratami miesięcznemi z upływem 43 miesięcy od dnia płatności, to jest pierwsza rata z weksli płatnych w sierpniu 1914 r. wypada w marcu r. b.

3) Spłata wierzytelności nie wekslowych rozpoczyna się 1 marca r. b. również ratami miesięcznemi.

4) Każda rata wynosi 10 proc. całej należności, czy to wekslowej, czy innej. — Przy pierwszej racie są płatne procenty narosłe do tego czasu, jak również procenty za miesiąc następny.

5) W razie niezapłacenia którejkolwiek raty w terminie, przy wierzytelnościach wekslowych należy do 8-miu dni po terminie chybionym, dokonać protestu na całą niespłaconą jeszcze sumę. Przy wierzytelnościach nie wekslowych przez niezapłacenie raty w terminie staje się płatną cała pozostała część długu.

6) Sąd może na uzasadniony wniosek dłużnika udzielić mu zwłoki na czas do roku, licząc od dnia ogłoszenia wyroku pierwszej instancyi. Zwłoka może być udzielona dwukrotnie, gdy idzie o zapłatę sumy zabezpieczonej hipotecznie.

Również sąd może odroczyć wszczęcie i wykonanie egzokucyi na czas do 6-ciu miesięcy, licząc od dnia, gdy egzekucya stała się dopuszczalną. O ile idzie o licytacyę nieruchomości sąd może udzielić zwłoki powtórnie. Egzekucye Towarzystw Kredytowych Ziemskich i Miejskich nie podlegają temu przepisowi.

7) Odroczeniu sądowemu nie ulegają należytości z weksli wystawionych po dniu 31 października 1916 r.

8) Sąd ma prawo ograniczyć stopę procentu od należytości wekslowych do $7\frac{1}{2}$ % i od wszelkich innych należności do 7 %.

J. Zajączkowski.

Rewelacye Dra Mühlona.

„Berliner Tageblatt" ogłasza list dra Mühlona, który aż do wybuchu wojny był członkiem dyrekcyi zakładów Kruppa. Zarówno jak pamiętniki Lichnowsky'ego, tak też i ten list był przedmiotem narad głównej komisyi parlamentu niemieckiego. Z listu wynika, że dr. Helfferich, jako ówczesny dyrektor Banku niemieckiego, pod koniec lipca 1914 odmówił firmie Kruppa poparcia w kilku bałkańskich transakcyach finansowych. Dr. Helfferich jako powód podał, że położenie polityczne stało się groźne. Austryacy byli w tych dniach u cesarza Wilhelma. Wiedeń wystosuje w 8 dniach ostre, krótkoterminowe ultimatum pod adresem Serbii. Cesarz Wilhelm oświadczył się stanowczo za tym krokiem Austro-Węgier. Jeżeli Rosya zmobilizuje, to uczyni to samo cesarz Wilhelm, dla niego zaś będzie znaczyła mobilizacya natychmiastową wojnę. Dr. Mühlon zakomunikował tę rozmowę szefowi firmy Krupp-Bahlenz-Halbach, a ten

KRONIKA.

Skonfiskowana „Rota". „Robotnik śląski" donosi: Policya państwowa w Mor. Ostrawie skonfiskowała w ostatnim numerze „Górnika" „Rotę" Maryi Konopnickiej.

Konfiskata „Roty" jest niebywale trudną, ponieważ rozeszła się ona w milionach odbitek w całej Polsce między ludem.

Zamknięcie „Piechura" na całej okupacyi. „Nowiny Zamojskie" donoszą:

C. i k. Gen. gub. w Lublinie rozporządzeniem z d. 14 marca 1918 r. za Nr. 2826-16 rozwiązało zarówno główne stowarzyszenie „Piechur" w Lublinie, jak i wszystkie bez wyjątku filie tego stowarzyszenia.

Na 3 lata więzienia. „Gazeta Kielecka" donosi:

Wyrokiem sądu wojennego w Kielcach włościanin ze wsi Pieczonogi, gm. Słaboszów pow. kieleckiego p. Przybyeień b. wydawca „Ludu Miechowskiego" za przemówienia i udział w manifestacyach, skazany został na 3 lata więzienia. Skazany począł odsiadywać karę w więzieniu w Chęcinach.

Stosunki sanitarne w Huszt. Korespondent „Kuryera Lwowskiego" donosi z Huszt pod datą 20 b. m.: W Huszt stwierdzono wypadek czarnej ospy, szkarlatynę i tyfus; w Szeklenczy szkarlatynę, w Szaldobosz tyfus; w Bustjahaza mnóstwo wypadków czerwonki. Najzdrowsze stosunki panują w Taraczkes, gdzie są sami Królewiacy, w Talaborialva i Duljalva, w obozie oficerów z Bolechowa. W szpitalu w Huszt jest ponad 150 legionistów chorych na czerwonkę i tyfus. Lekarze legionowi nie mogą dać rady, zwłaszcza, że nie wolno im poruszać się swobodnie. Wysyłka kolumny sanitarnej bardzo potrzebna. W razie zorganizowania akcyi świątecznej, należy robić małe pakuneczki. Jest tu ogółem 5400 legionistów. Potrzebną jest bardzo bielizna, mydło, cukier, herbata. Chleb będzie mógł być wypiekany na miejscu. Pułkownik Dr. Rogalski poczynił już odpowiednie kroki. Chorym na czerwonkę dano wino czerwone, zakupione z funduszów składkowych.

Zakaz sprowadzania podręczników technicznych. W ostatnich dniach ogłoszono zakaz sprowadzania z Niemiec do Polski podręczników technicznych, oraz wysyłki ich z Polski do Rosyi. Niewiadomo dobrze, jaki jest cel tego zakazu.

Milion zarobku świątecznego. Gmina żydowska w Warszawie — podług prasy żydowskiej — obliczyła, że w roku bieżącym dochód jej ze sprzedaży „macy" wyniesie 600,000 mk. a ze sprzedaży cukru na wielkanoc 325,000 mk.

Z zarobku tego połowa przeznaczona zostanie na wsparcie wielkanocne dla ubogich, druga zaś połowa—na subsydya dla instytucyi w przeciągu roku bieżącego.

Długowieczność. W Błesznie pod Częstochową zmarł, licząc 106-ty rok życia I. Dauman, rzeźnik, ktory mając już przeszło sto lat, sam jeszcze ściągał skórę z zarżniętego bydła. Rąbał też drzewo codziennie i odbywał wycieczki piesze do Częstochowy, nie czując zmęczenia. Nie używał okularów, a zęby miał prawie wszystkie w porządku. Pamięć doskonale mu służyła. Ze szczególnym zamiłowaniem opowiadał o powstaniu 1863 r., a nawet pamiętał niektóre szczegóły z powstania 1831 r.

Ze Świata.

Odznaczenie Hindenburga i Ludendorffa. Cesarz Wilhelm nadał marszałkowi Hindenburgowi żelazny krzyż z złotymi promieniami a gen. Ludendorfowi wielki krzyż żelazny.

„Żelazny krzyż z złotymi promieniami" był dotychczas tylko 1 raz nadany, a mianowicie dostał go ks. Blücher po bitwie pod Belle Alliance; obecnie otrzymał go Hindenburg.

Ukraińcy przeciw Węgrom. Od dłuższego już czasu pismaki ukraińskie ujadają na hr. Andrassy'ego za jego artykuł w sprawie polskiej i odnoszą się wogóle do Węgrów z nienawiścią, ponieważ „madziarscy magnaci wolą arystokratyczną Polskę od demokratycznej Ukrainy". Następnie lamentuje „Diło" nad sprawą wykluczenia węgierskich Ukraińców z pod prawa wyborczego i twierdzi, że „polityka węgierska zamiast przywiązywać narody Węgier do węgierskiej państwowości, dając im jaknajwiększą możność rozwoju życia narodowego, stara się ich wynarodowić" Mamy zatem już znowu do czynienia z okrojeniem programu ukraińskiego i nowy objaw trzeźwienia Ukraińców z ciężkiego napadu megalomanii. Tak niedawno jeszcze żądało „Diło" od mocarstw centralnych „przyłączenia północnych Węgier do państwa ukraińskiego" —dziś jest o wiele skromniejsze: namawia tylko Węgrów, aby Ukraińców nie — wynaradawiali.

Ceny towarów z Ukrainy. W Radziwiłłowie nad dawną granicą rosyjsko-galicyjską, koło Brodów, utworzył się już zaczątek rynku handlowego. Z powiatu brodzkiego i sąsiednich, najzupełniej ogołoconych z wszelkich zapasów, zjeżdżają do Radziwiłłowa dość licznie kupcy, wyłącznie żydzi, aby nabywać najpotrzebniejsze towary od tamtejszych kupców lub przyjeżdżających kupców rosyjskich, również żydów. Bezpośredniego stosunku z producentami dotąd niema. Ceny są następujące, licząc za 1 kilogram: mąka, którą jednak nabywać można tylko w małych partyach, najwyżej kilkanaście worków, 7 do 12 kor.; kasza hreczana 3 do 3 k. 60 hal.; jagły z prosa 4 do 5 k.; fasola 3 k. 50 hal. do 4 k.; ryż 15 dą 18 k.; cukier 12 do 13 k.; herbata do 100 k.; słonina rosyjska 22 do 23 k.; tytoń 13d kor. Masła niema. Płacić musi się rublami przyczem oblicza się wartość jednego rubl0 na 2 kor. 30 h. Handel prowadzi się niemal jawnie.

Medale dla ofiar ataków lotniczych. Wedle doniesień paryskich dzienników zamierza rząd francuski zaprowadzić meda, dla ofiar napadów nieprzyjacielskich lotników, Medal będzie przyznawany ludności cywilnej.

Śledzie. Koło wyspy Helgoland ukazały się wielkie roje śledzi, w tak ogromnej liczbie, iż śledzie stoją nieruchomo w wodzie. Przy racyonalnem wykorzystaniu rybołówstwa można się spodziewać wielkich połowów.

Matuzalowe lata. W miejscowości Barcz w komitacie Pięciokościołów zmarła przed kilku dniami niejaka pani Helena Warglia licząc 114 lat. Staruszka zachowała do ostatnich lat życia niezwykłą krzepkość ducha i ciała.

Trzy miliony do dwóch tygodni! Taki odzew zamieszczają pisma ukraińskie, wzywające całe społeczeństwo ukraińskie do podpisywania akcyi banku ukraińskiego. Jedna akcya kosztuje 400 kor. Do dwóch tygodni ma być zebrane cztery miliony. Cele i zadania ukraińskiego banku pozostają na razie w tajemnicy.

Z Dąbrowy.

(d) **Na K. B. K.** Staraniem Powiatowego Komitetu Ratunkowego w Dąbrowie w powiecie Dąbrowskim w czasie od dnia 23 grudnia 1917 r. do dnia 1 stycznia 1918 r. została urządzona kwesta na rzecz K. B. K., wynik której był następujący:

w mieście Dąbrowie zebrano z kwesty ulicznej 1490 k. 73 hal., 48 Mk. 96 fen., 43 Rb. 99 kop. i w kościele parafialnym zebrano: 89 k. 56 hal., 12 Mk. i 13 Rb. 9 kop.

w gminie Łosień zebrano 175 k., 8 Rb.; w gminie Niwce 669 k. 35 hal., 334 Rb. i 113 Mk. 30 fen.; w gminie Rokitno 20 k.; w gminie Włodowice 75 Rb., w gminie Zagórze 5 Rb.

Prócz wyżej wymienionego wpłaciły do kasy Powiatowego Komitetu Ratunkowego w Dąbrowie, jako ofiary dobrowolne niżej wymienieni: p. Władysław Bereszko kor. 3, p. Antonina Borkowska kor. 10, — zebrane przez p. Felicyana Gadomskiego kor. 30, zebrane przez p. Mieczysława Ziomka 17 k, 44 hal., 1 Rb. 5 kop. i 1 Mk. 15 fen., p. Dr. Szymon Starkiewicz 2 Rb.

Razem zebrano 2505 kor. 8 hal., 132 Rb. 26 kop. i 175 Mk. 41 fen.

Zaproszenie do przedpłaty

Przezwyciężywszy rozliczne trudności, jakie spiętrzyły się w ostatnich miesiącach przed nami,

GAZETA POLSKA

w czwartym roku wydawnictwa staje się dużym dziennikiem polskim pozbawionym barwy lokalnej — poświęnym sprawom całej Polski.

Wierni dotychczasowego programowi dołożymy starań, by pismo ulepszyć i rozszerzyć.

Czytelnicy nasi otrzymają w przeciągu marca przyrzeczone premie.

Przedpłata miesięczna wynosi wraz z przesyłką pocztową w całej Polsce **5 K. 10 hal.**

Nowo przybywający prenumeratorzy nadsyłający powyższą prenumeratę zgóry za miesiąc kwiecień otrzymają „Gazetę Polską“ **do końca marca bezpłatnie.**

Redaktor i wydawca WIKTOR MONDALSKI. Drukarnia „Gazety Polskiej“ w Dąbrowie Górniczej.